

Galasia Galatians **Tèhébè Ré Dő Nyě**

Ü lě hésodônyă Jesű a tèthékrümila rò Judaphú máto tahe züenyáeką kuǒ tahe. Phúnuôrò thyáphú kayă tóprèprè ki htwóhtya málakō Krístuphú tóprènuô a bě krwölû měkuǒ Mosè a tèthyótèthya ē, ma a bě krwölû mē to ē nuô, ngósudyă ohtya phúnuô tahe. Rò Paulu kryásû ná lo krwölû měkuǒ to. Tèohtwöprè dő Krístu akū yěnuô, a lodulő ū ma túpré tèzû pré rò Cómarya dyacódyate lǔ ná atèzû pré. Manárò kayă o dő Galasia ké, Romaké a tèpöllé, Asia Minor kédrukű prèzütetèplóm̄ tahe aklé tahehenuô a htésû Paulu rò a hé lahyă ná thyáphú Cómarya ki dyacódyate kayă tóprè agněnuô, a bě krwölûm̄ tuókuǒ pó Mosè a tèthyótèthya tahe.

Thyáphú Galasiaphú dő a krwözûthú kuǒ ū ithyóithya thû lǔ nuôtahe ki zû kákhyétô kákhyebè khyéthyá agněnuô, Paulu räcuô pé Galasiaphú tahe li yětôba pré. A cáhtya héplö pérélő ū ná Cómarya é málakō lǔ ná Jesű Krístu a Prèdonyaphú tóprè. Prèlu hekhuphú dő a o ná a taryéshyoső tóprèprè é vă máto, Cómarya é vă dő vă ki htwóhtya Prèdonyaphú tóprè rò a é khódû vă dő vă ki bèmę dő Judaphú máto

tahe aklě a héluōplö pé ũ phúnuô. Yětôphuôrò a hé ná Cómarya dyacódyaté prèlu kayă ná a tèzüe tōcô tú pré, a cyépryé kryásû ũ phúnuô. Li Galasia Amădu dő khyélöu tahenuô, Paulu dyéluō ná bí pè zúehó Krístu akhěnuô, pè ki mō Cómarya ná kayă dő aruôtahe. Rò bí pè mohó Cómarya ná kayă dő aruô tahe akhěnuô, pè Krístuphú a tèdyathudyathé tahenuô a ki ryáhyá pă.

Tèhébè tôtó ná tôtó

Tèhébè ré dő nyě 1:1-10

Paulu níbè tètaryéshyoső dő a htwő hó
Prèdônyaphú tóprè 1:11-2:21

Cómarya abwídu taryěhtü a tèthékrümila 3:1-
4:31

Krístuphú níbè tèpală ná a tèphyétèmę 5:1-6:10

Tèhébè dő khyé tadû 6:11-18

¹⁻² Vă ma Paulu, liyětôba ma vă ră pré. Vă ma Prèdônyaphú tóprè. Kayă tômumyu nöhtwöhtya vă ná Prèdônyaphú máto. Htuǒto, vă htwöhtya Prèdônyaphú dő kayă tóprèprè a takhukű máto to. Jesű Krístu ná Phě Cómarya dő a mehtwöprè kákhyé Jesű Krístu dő tèthyé nuôtôprè nöhtwöhtya vă ná Prèdônyaphú tóprè pré. Htuǒrò puôvyá Krístuphú lő~ plí dő a o kuô ná vă bíyě tahe, thûhyă pé a tèhémohéryá yětahe dő Galasia kę prezüetè plómuphú tahe a o.

³ Pè Phě Cómarya ná Byacè Jesű Krístu ki dyédû thi tèbwídutètaryěhtü ná théplò a tèkacük-

abé ní~. ⁴ Thyáphú Krístu ki mélwóhtekä pè ná yětôhtü a témümyáricyá tahe agnenuô, a dyélyäkyä hó a théhtwöprë dő pè tethútëora ki plwökyä agnë hó. Phú a Phë Cómarya thézü nömë lü tahenuô, a mehtuôhó. ⁵ Pè ki mélímëtakhéhtya Cómarya acúcü ahtühtü pó~. Amèn.

Téthékrümila Otú Tôcôtuô

⁶ Dő thikhuthíkhyě rò vă khyéthukhyéthé nyacó, mëtëhérò, anyě~ rò anyě tyahítò rò, thi dyakyäkhyě Cómarya dő a é thi ná Krístu abwiatarýe yětôprë. Rò thi phyésû tèithyóithya aruô tôcô dő thi tanę ná téthékrümila yěnuô. ⁷ Ki hélikö ma téthékrümila dő aruô nuô a o pă tôcôto hó, manárò kayä dő a mëdídödídýä thi théplò rò a thézü buöttaple khókyä Krístu a téthékrümila nuô a o tahe. ⁸ Manárò pè bëbë, tanémókhuphú tóprëprë bëbë, ki hésodônyä téthékrümila dő a ki khódû ná pè hésodônyä htuöpöhó thiñuô tahe hénuôma Cómarya ki cirya dû è pă ní~. ⁹ Dő arékhé nuôma pè héhtuôhó thi hó rò khönyáyě vă hé khyéthyä thi, kayä tóprëprë dő a ki hésodônyä pè thi téthékrümila dő a khódû ná thi phyésû htuôhónuô hénuôma, Cómarya ki ciryadû è pă ní~.

¹⁰ Vă hé phúyě nuôma athyáná vă yácü krwölü kuǒ prëlukayä athéplò phunuô ē? Vă thézü krwölü kuǒ prëlukayä athéplò phunuô máto. Vă

thézű krwölüköd phú Cómarya athéplò nuôpré. Vă ki yácú lûmëmø tadûpă pré prèlukayă tahe athéplò pré henuôma, vă ma Krístu a prèmetèphú tóprè máto.

Paulu Htwöhtya Prèdônyaphú Tóprè Ari-akyă

11 Puôvyáthi, vă thézű nôthégnëkuõ thi ná tèthékrümila dő vă hésodônyă pé thi yënuô, tèthékrümila yënuôma prèlukayă mehtwöhtya è máto. **12** Vă nîbè dő prèlukayă a o nuô máto. Ü ithyó pé vă tóprè- to. Prè dő a dyéluôhtya pé vă yënuôma mágdû Jesú Krístu pré.

13 Bí vă lûkrwökuõ Judaphú tahe a tècôbucóbě akhënuô, vă ohtwöprè phútë nuôma thi thégnë htuôdûhó. Vă mecyëmecû kayă dő a zûe Jesú Krístu tahe, rò vă yácú pü mëpyémëkyă cō èthi cō. **14** Htuôrò phú Judaphú tahe a tècôbucóbě léklölkhyá onuô, vă püthégnë cyâdèklö ná Judaphú dő ana krûnyä ná vă nuôtahe dő nyécó, htuôto dő vă muôphëphyëphuõ máhó Judaphú aléklö tahe agnënuô, vă théplòshyo nyacócó. **15** Manárò, bí vă opacëlyä tyahító akhënuô, Cómarya nwóhtya htuôhó vă ná abwídu-ataryëhtü hó, rò a é hó vă dő vă ki më pé lü tèmë hó. **16** Thyaphú vă ki hésodônyă pé Judaphú máto tahe ná Krístu a tèthékrümila agnënuô, Cómarya théplò ná a ki dyéluôhtya pé vă ná aphûkhü. Bínuôkhé, vă kwí ná kayă a tèdyéthégnë züklyázüklö cwó vă

tôprè~ to. ¹⁷ Vă cuō myáhtyenó Prèdônyäphú dő a htwöhtya ré ná vă dő a o lahyá dő vĭ Jerusalem akŭ nuôtahe tóphuô~ to. Mátôkhónuô, vă cuō tóphuôcuô dő~ Arabia kék htuôrò vă kákhyé khyéthyá dő vĭ Damasco akŭ pré.

¹⁸ Thuôna htuôrò vă htyna dő vĭ Jerusalem. Thyaphú vă ki cuôolë bóthyó thégnékuô ná Petru rò vă cuô pré. Rò vă cuô okuô ná è bínuô shyényänyé pré. ¹⁹ Vă myáhtye Prèdônyäphú dő aruô tôprè~ to. Vă myáhtye túpré Byacè apuô Jakomo pré. ²⁰ Lô~ vă ră pé thi yétahe nuôma atô pré. Vă lahô to nuôma Cómarya thégné pré. ²¹ Dôkhyé nuô vă cuô dő Syria kék ná Cilicia kék. ²² Bínuôakhé, prèzüetë plómuphú dő Juda kék. nuôtahe thégnéhí vă to. ²³ Èthi níhuô pré ū hé pé èthi, “Kayă dő a mëcyémecû htuôhó pë dő nuôkhé tôprènuô, khönyárò a hésodônyá pë kuô hó ū ná tèzütényá dő a pü mëpyémekyá dő~ nuôkhé nuôtôkuô hó.” ²⁴ Dô văkhuväkhyé rò èthi htuthéhtya lahyá hó Cómarya hó.

2

Paulu Ná Prèdônyäphú Dő Aruô Tahe

¹ Dô khyé shyélwïna htuônuô vă ná Barnaba kákhyé khyéthyá dő vĭ Jerusalem rò vă ékäñí tókuô pô ná Tito. ² Cómarya dyéluôhtya vă ná vă tóbè cuô bínuô akhu-akhyérò vă cuô pré. Bí vă o bínuô akhé, vă myáhtyehuôní ná kayă dő ū

dya èthi ná prèzütèplómụ khuklókhuklyă tahe rò vă hésoplóní pé èthi ná tèthékrýmila phú vă hésodônyă pé ũ pwō~ phuő dő Judaphú máto tahe aklé nuôpré. Vă tèhésodônyă dő a talwókyă htuõnuô tahe bëbè, khönyáyé tahenuô bëbè, vă thézў nõhtwöhlya kyadé to. ³ Tito dő a okuõ ná vă yëtôprë nuôma myécôruô Greekphú có tôprë tadûrò tèdútalíphá nuô, ũ nôshyo ná è tôprë~ to. ⁴ Manárò kayă tahehenuô a thézў nõdútalí Tito phá. Èthi nuôtahe ma kayă dő a klwolahö ané phú puõvyá nuôtahe pré. Thyaphú èthi ki nuõpў htûhuôní pè ní htuõhó tèpală dő Jesù Krístu akü yênuôrò èthi hyånuõhuô dő pèklé pré. Rò èthi thézў nõhtwöhlya pè ná Judaphú tahe a tèthyótèthya acú pré. ⁵ Manárò thyaphú tèthékrýmila amâacó yé ki oklõoma dő thïkú agnenuôrò, pè nída kuõ ná èthi tèhëbè taki~ to.

⁶ Rò kayă dő ũ nõhtwö èthi ná khuklókhuklyă dő prèzütèplómụ akü tahe nuôma a nôsunuõlõ sunuõklö pó ná vă tèhésodônyă yênuôtahe tôcô~ to. Ũ hé ná èthi ma khuklókhuklyă dő amwîladu có tahe tadûrò vă thégné ná Cómarya nuô a myádu myápatí ná ũ tôprë~ to. ⁷ Kayă htwö khuklókhuklyă nuôtahe hélõhékłö ná vă tèhésodônyă tôcô~ to. A hé taplé~ pă có vă, èthi myáhtye dő Cómarya dyé vă tèphyétémę dő vă ki lě hésodônyă pé ũ ná tèthékrýmila dő Judaphú máto tahe a o

phú a dyétä htuõhó Petru tèmę mádū tèmę dő a bë hésodônyä pé ũ tèthékrümila dő Judaphú tahe aklě nuô hó. ⁸ Mëtëhérò Cómarya dyétä dítú hó a taryépropryä ná Petru dő a ki më tèmę phú Prèdônyäphú tóprènuô dő Judaphú tahe agněhó. A thyá phúnuôhó Cómarya dyétä dítú kuõhó vă ná vă ki mëkuõphú Prèdônyäphú tóprènuô dő Judaphú máto tahe agně hóhó. ⁹ Jakomo ná Petru ná Giovanni dő ũ dya hó èthi ná khuklókhuklyä yětahenuô, a thégnéplö lahyä ná tèbwítëtaryě yěnuôma Cómarya dyé vă pré, a myáhtye lahyä phúnuô. Dő tèyě akhu-akhyě, èthi myáhtye ná Barnaba ná vă nuôma prémérólütë ná èthi phúnuô pré. Èthi théplösutö thuõhtyësubè hó ná pë ki mëtë dő Judaphú máto tahe aklěhó, rò èthi kuõke rò a ki më ke dő Judaphú tahe aklě phúnuô pré. ¹⁰ Tú tètôcô dő èthi thézü nõmę pë nuôma máprtút pë ki sötapä mëcwó tă kayä sôphásoryä tahe támę nuôpré. Yěnuôma tètôcô dő vă théploshyo mënyä dûhó nuôpré.

Paulu Ithyó Petru Dő Vř Antioko Akǔ

¹¹ Manárò bí Petru o dő vř Antioko akhěnuô, a yō mëtëtoto akhu-akhyě vă hé è dő kayä züe Krístu tahe a mèthènyě có. ¹² Mëtëhérò bí Jakomo nõhyä akayä Judaphú dő a züenyáetë tahe hyåtuř tyahító akhěnuô, Petru etõtõkuř ná Judaphú máto dő a züenyáe Krístu tahe. A

etőtő phúyenuôma atō pré. Manárò dôkhyě, bí Jakomo nôhyă akayă yétahe hyătuôhó akhenuô, a thóthú taphă cuôkyă rò a etőtőkuô pă ná èthi nuôtahe to, mëtëhérò Jakomo a khöbóthyó Judaphú yétahenuô, a thézű nôdútalí dûgné Judaphú máto tahe aphá akhu-akhyě, a théisë èthilé rò a thóthú taphă cuôkyă pré. ¹³ Judaphú dô a zűe Krístu dô aruô tahenuô a thégné ná Petru më yenuôma a tōto tadûrò a krwómëkuô phú Petru mënuônuô. Barnaba krwómëkuô dûhó phú èthi cyékhácyékho mënuô hóhó.

¹⁴ Bí vă myáhtye dô èthi cuôtô pă ná tèthèkrümila a témâtècô aklyáaklô to akhenuô, vă hé Petru dô èthi mèthenyě, “Nè ma Judaphú tóprè tadûrò nè ohtwöprè phú Judaphú máto tóprè nuôma aní hó. Phú Judaphú tóprè aléklô mënuô, nè tō lokrwö mëkuô pătohó, mëtëhérò khönyáyě nè zűe htuôhó Krístu hó. Mëphunuôrò khönyáyě nè cuô nôshyo Judaphú máto dô a zűe Krístu tahe ná a ki krwómëkuô phú Judaphú aléklô nuôma aní nyă ē?”

Judaphú Ná Judaphú Máto Tahe A Tèzűtènyá Khukhyě, Èthi Nýbè Tèmélwóhteka

¹⁵ Vă hé plehyäpö Petru, “Pè rò pè opacelya phú Judaphú dô a thégné Cómarya a tèthyótèthya yétahenuô. Pè ma athyáná Judaphú máto dô a thégné kuôu tèthyótèthya to nuôtahe máto.

Htuőrò kayă phúnuô tahe ma pè é èthi ná prèoraphú. ¹⁶ Manárò pè Judaphú dő a zűe Krístu yétahe nuôma, pè thégně ná Cómarya dyacódyatę kayă tóprènuôma a dyacódyatę lǔ ná a lûkrwō mëkuō tèthyótèthya akhyenuô máto. Mápré tú a zűenyáe Jesü Krístu yenuô pré. Pè yétahenuô bëbè, thyáphú Cómarya ki dyacódyatę kuō pè ná pè tèzútényá Krístu yě akhyě nuôrò, pè zűenyáe kuôhó Jesü Krístu hó. Má dő pè krwömëkuō tèthyótèthya akhyenuô máto, mëtëhérò dő ū lûkrwō mëbé tèthyótèthya akhyě rò ū htwöhthyabé kayäcökayatę nuô a o tóprè- to.

¹⁷ “Bí pè yácú myápü ná Cómarya ki dyacódyatę pè dő Krístu khukhyě akhënuô, ū myáhtye prè pè phú pè htwö prèoraphú thyáná Judaphú máto nuôtahe pré. Ki a htwöpré phúnuôpré hérò, Krístu ma prè dő a nôshyo pè ná pè bë mëtëthú phúnuô ē? A nôshyo pè phúnuô máto. ¹⁸ Manárò ki vă taklyé hé kakashyékhó khyëthyá vângó ná Cómarya dyacódyatę kayă dő a lûkrwömë kuō tèthyótèthya nuôtahe pré kihérò vă ki htwö pâpré prèora-othyäphú tóprè pré. ¹⁹ Bí vă yácú lûkrwömë tèthyótèthya akhënuô, vă lû mëtö bëcyá Cómarya athéplò tóphuô- to. Phúnuôrò thyáphú vă ki ohtwöprèbé pè dő Cómarya agnënuôrò, vă thyëkyähó dő tèthyótèthya akü hó.* ²⁰ Yenuôma

---

* ^{2:19} 2:19 Vă thyëkyähó dő tèthyótèthya akü hó angólasá ma vă opă dő tèthyótèthya a tèpöalę to hó.

a thyáhó ná vă thyě tőkuō ná Krístu dő krusu alo hó. Vă ohtwöprè mápäto hó tadúrò Krístu ohtwöprè hó dő văkú hó. Tëohtwöprè dő vă ohtwöprè khönyá yěnuôma mápré vă ohtwöprè dő tèzüe Cómarya aphúkhú dő a mçoní vă rò a dyélyäkyä a théhtwöprè dő văgně yěnuô tóprè akhyě pré. ²¹ Vă vïkyä Cómarya abwíataryë to, mëtëhérò kayä tóprèprè ki htwöhtya bëcyä kayäcökayätë ná lûkrwöme tèthyótëthya akhyě pré kihérò, Krístu khyáthyë athé yěnuôma a kyädë lõhó.”

3

Yácú Krwölûkuō Juda A Tèthyótëthya Mátorò Ohtwöprè Ná Tèzü Dő Krístu Akü

¹ Galasiaphú dő a uőáyá thi- thyáphú thi thézü nída krwömëkuō khyëthyá Mosè a tèthyótëthya yěnuô rò úpë hyä ilolahó thi pé? Vă donyäplöphé péhtuõhó thi ná Jesü Krístu khyáthyë ané dő krusulø nuôhó vähé-. ² Hé pémyá vă tú yëtôcôcô-nuôpré. Dő thi krwömëkuō tèthyótëthya akhyě rò thi níbè Thé Sásë Byacè ē? Kimátorò dő thi níhuô tèthékrümila rò thi züenyäe akhu-akhyérò, thi níbè Thé Sásë Byacè phunuô ē? ³ Taki- rò thi tanëplö có to mët? Bí thi cáhtya züelú Krístu akhenuô, thi théléní htuõhó Thé Sásë Byacè hó tadúrò khönyáyérò ma thi cyépryë ohtwöprè

thélèhtya nídyédû nyáhó thíné phúnuô ē? ⁴ Thi khyácyékhyácû htuôhó tèécô dô tèthékrümila agně hó tadúrò khönyáyé a htwö kyadé lő hó ē? Hétât ~ ma thi khyácyékhyácû t y  nuôma abwiatary  o m lak  c  men . ⁵ Phúnuôrò d  thi krw meku  t thy t thya akhy  r  Cómarya dy  thi Th  S s  Byac  r  a m  t prot pry  d  thi l  phúnuô ē? Phúnuô m to. Dự thi n hu  t th kr mila r  thi z  e akhu-akhyérò a dy  pr  thi pr . Dự thi l k rw m  ku  t thy t thya y  akhy  nu  m to.

⁶ Tan my m  lahy , lis s k  hé, Abraham a t ohtw pr  y nu , “A z  e Cómarya r  d  a t z  t eny  akhu-akhy , Cómarya d a h  è ph  kay c k ay t  t opr  nu h .”[ ] ⁷ M ph nu r  thi t  th gn  n  kay  d  a z  eny  Cómarya tahe nu ma Abraham aklwíalwí m lak  h . ⁸ Lis s  héone htu d  h  m num thakh  p , Cómarya ki dyac dyat  Judaphú m to tahenuô n  et hi at z  t eny  akhy  p , a héone phúnuô. Cómarya al ang  dy  th gn r  t th kr mila ari-aky  d  Abraham a o r  a hé, “D  n khun k hy  r , v  ki s  rit  d it  l l - my c  tahe n  n  p ,”[ ] a hé l  ph nu . ⁹ Ph  Abraham z  e Cómarya r  a n b  t s  ri nu , l - kay  d  a z  e t  tahenu  a ki n b  ku  t s  ri ph  è nu  p .

[ ] 3:6 3:6 Hekhuhtw l  15:6   [ ] 3:8 3:8 Hekhuhtw l  12:3, 18:18

10 Manárò kayă dő a thélèhtya nídû tèthyótèthya dő a ki níbè tècótètē agně tahenuô, Cómarya ki cirya èthi pă. Mëtëhénuôrò lisásékù hé, “Kayă tóprèprè dő a ohtwöprè krwölümë kuǒ tèthyótèthya akhyě pwôtômä to tóprënuô, Cómarya ki cirya è pă,”[☆] a hé phúnuô. **11** Pè thégnë líphó có ná kayă dő a yácú krwölümë kuǒ tèthyótèthya akhyě tahenuô, Cómarya dyacódyatë èthi tóprè~ to. Mëtëhénuôrò lisásékù hé, “Kayákökayatë tóprè dő a níbè théhtwöprè nuôma mädő a tèzütényä akhu-akhyě pré.”[☆]

12 Manárò kayă dő a thélèhtya nídyé a krwölû mëbé tèthyótèthya akhyě tahenuô, a thélèhtya nícyä dő tèzü alo to. A züe nídyélö pré lő~ a mëbé nuôtahe pré. Lisásékù hé, “Kayă tóprèprè dő a lûkrwömë lõlõ~ tèthyótèthya o tahenuô, a ki htwöprè málakö pă,”[☆] a hé phúnuô. **13** Lõ~ tèthyótèthya tahenuô, ū lûkrwö mëbé tóprè~ to akhu-akhyě, Cómarya ki cirya lõ üpwö~ tóprè pă, tadúrò Krístu ihtakä hó pè hó. Dő a khyápé pè tècirya dő krusulö yě akhu-akhyérò a hyånuô khyápéhó pè tècirya dő a ki hyábè pè pă yenuô akhälé hó. Mëtëhérò lisásékù hé, “Kayă tóprèprè dő ū műthyéhtya è dő krusu alo nuô, tècirya bëhó è hó,”[☆] a hé phúnuô. **14** Thyáphú Judaphú máto

---

[☆] **3:10** 3:10 Li Dônyä 27:26   [☆] **3:11** 3:11 Habaku 2:4   [☆] **3:12**
3:12 Li Cóbucóbë 18:5   [☆] **3:13** 3:13 Li Dônyä 21:23

tahe ki níbè kuǒdū tèsōrisōbū nuôrò, Jesù Krístu hyáihtakà htuǒ lō pè hó pè hó. Tèsōri yēnuô, a thyáhó ná Cómarya ólyakyā Abraham múnukhē nuô hó. Htuôto Cómarya ólyà htuôhó ná a ki dyétä pè Thé Sásé Byacè p. Thyáphú kayä dő a zûe Jesù tahe ki níbè Thé Sásé Byacè pănuôrò, Jesù hyă ihtakà pè pré.

Tèthyótèthya Ná Tèemaklò

15 Puóvyá thi~, vă ki hésoluő pè thi ná tè dő ũ léklö më nídyé è móhémöli tōcô. Bí kayä thényé ema htuôhó lüsè akhenuô, üpěpě~ bëbè, a ki hyă mëpyékyă mátorò a ki hyă mëkhókyă hénuô, aní pă to hó. **16** Phúnuôhó Cómarya dyétä a tèolyà ná Abraham ná aklwíalwí aklé tōprè pré. “Dő aklwíalwí tahe,” Cómarya hé phúnuô máto. Angólasá ma kayä o é máto. Mátókhónuô, a hé, “Dő nèklwínèlwí aklétoprè,”[✳] a hé phúnuô khukhyé angólasá ma a héluő pré tú tōprè pré. A thézú hé yēnuôma Krístu yēnuô hó. **17** Tèdő vă thézú hénuôma phútě hénuôrò, Cómarya ólyà htuôhó ná Abraham rò dôkhyé ana lwžè ná thuôshyé nuô a dyétäno pré tèthyótèthya dő Mosè a o pré. Tèthyótèthya yēnuôma, a më taphükycyá ná Cómarya a tèolyà to. **18** Dő pè lûkrwö më tèthyótèthya akhu-akhyé, pè ki níbècyá Cómarya a tèsōri ucétazé kihérò tèsōri yétahe nuôma a

[✳] **3:16** 3:16 Hekhuhtwölú 12:7

hyă málakō dő Cómarya a tèólyą yěnuô a o máto. Manárò Cómarya yō ólyą htuǒhó tèsori ucětazě yěnuô ná Abraham akhu-akhyě, a dyé htuǒhó tèsori ucětazě yěnuô ná lǔ hó.

19 Cómarya cuôdyétă tuő pè tèthyótèthya mëtě? Kayă yō mëtèthú akhu-akhyě, a dyétă pè pré. Tèthyótèthya yěnuô, a oklòoma gně tuődő Abraham aklwialwí hyătuǒnuô. Abraham aklwialwí dő Cómarya ólyakyă nuôtôprę ma mähó Jesù Krístu yěnuôhó. Cómarya dyétă tèthyótèthya yě dő tanémókhuphú a takhukű. Rò tanémókhuphú dyétă dítú dő Mosè rò Mosè dyétă dítú dő kayă a o. Mosè ma prëmetę dő aklämékű tóprę pré. **20** Prëmetę dő aklämékű tóprëma a oícü lő nyëkhónyëkyě. Cómarya dyétă a tèólyą dő Abraham a o nuô, a lo ná prëmetę dő aklämékű tóprę~ to. Cómarya ólyą túdû tóprę pré.

Tèthyótèthya A Tëtaze-one

21 Mëphúnuôrò tèthyótèthya yěnuô a me-takhwótakè sû Cómarya a tèólyą yëtahenuô ě? A mëtakhwótakè sû tócô~ to. Mëtëhérorò tèthyótèthya yě, a ki dyéohtyacyá pè tèohtwöprę athë kihérò Cómarya dyacódyatę pè ná pè krwö cüekuő tèthyótèthya yëtahe akhyě pré. **22** Manárò lisásékű hé, hekhu yëtôba lõnuô, a o lő dő tèthútëora a tèpöalę pré. Phúnuô akhu-akhyě Cómarya a tèsori yěnuô a ólyą ná pè ki züe Jesù

túma a dyé pè pă pré. Théhtwóprè tacúprè yěnuô a dyétúpré kayă dő a zýe Jesú Krístu nuôtahe pré.

²³ Bí tèzütényá yě hyătuő tyahíto akhenuô, tèthyótëthya dòoma tadûpă pè thyáná kayă o dő htökü nuôtahe hó. Pè o tadû bí htökünuô tuódö Cómarya dyéluõhtya tèzütényá tóphuő pă nuô pă. ²⁴ Phúnuô akhu-akhyě, tèthyótëthya yěnuô athyáná prè opómaní pè tóprènuô hó. Htuörò thyaphú Cómarya ki dyacódyate pè ná pè tèzütényá Krístu akhyě nuô rò tèthyótëthya yěnuô a thücuõhó pè dő Krístu a o hó. ²⁵ Khonyárò pè dya hó pè tèzütényá dő Jesú Krístu akü akhu-akhyě, tèthyótëthya yěnuô a opómaní pă pè to, htuôto a züklyázýklö ní pă pè to hó.

²⁶ Dő tèzütényá akhu-akhyě, thi lő~ plí htwölöhó tètôcô~ tuô ná Krístu hó rò thi htwölöhó Cómarya aphúalyę tahe hó. ²⁷ Mëtëhérò

kayă dő a plwöhó ané ná htyě tahenuô, a htwöhthyahó tètôcô~ tuô ná Krístu hó tahe nuôma máhó a kûhtyathyáhtyahó Krístu thyáná a kûhtyathyáhtya hyecä dő athě nuôtahe hó.

²⁸ Judaphú ná myécôruô Greekphú tahe, cûphú ná prè níbè tèpalaphú tahe, prèkhü ná prémò, lő~ tè yëtahe nuôma akhóakhye ná lü to, mëtëhérò lő~ thi yëtahe nuôma thi htwöhthyahó tètôcô~ tuô ná Krístu hó. ²⁹ Thi ki htwöhó Krístu atë hérò thi htwö máhó Abraham aklwialwí tahehó. Rò thi

ki níbè tèsori tahe dő Cómarya ólyakyá Abraham nuôtahe pă.

4

¹ Tè dő vă thézú hé éhtya pó nuôma phútéhérò, hékuôré, phúprèkhü tôprè dő a tōbè níbè aphě ucétazé tadúrò bí a pacépä akhěnuô, è ma a thyá pâpré ná cù tôprènuô pré. Manárò è ma kayä tôprè dő a tōbè níbè lõ málakö cò ucétazé lõ~ plí yěnuô pă tôprè hó. ² Phúprèkhü yětôprè nuôma a tōbè opó tadû tuôpä dő ũ buôdu myákhwè ní lŭ ná ũ züklyázüklö ní lŭ alë, rò a tōbè opó tuôdô shuôkhétô shuôkhébè hó dő aphě taritaryä dyétä lŭ yěnuô pă. ³ Pè yetahe nuôma athyáná nuôhó. Bí Krístu hyä tyahíto akhěnuô, pè htwö hekhunékhu a tèthyótèthya ná a léklölékhya tahe acú. ⁴ Manárò bí shuôkhétô shuôkhébè hyätuôhó akhěnuô, Cómarya nôhyályä aphúkhü rò a hyä opacélyä dő prémò tôprè a o, rò a hyä ohtwöprè dő Juda a tèthyótèthya alë. ⁵ Mëtëhérò, thyáphú a ki hyä ihtakä kayä ohtwöprè dő tèthyótèthya alë nuôtahe, htuôto thyáphú pè ki htwöhtya Cómarya aphúalyä tahe agněnuô a nôhyä aphúkhü pré. ⁶ Thí yô htwöhó Cómarya aphúalyä tahe akhu-akhyé, dő pè théplökü yěnuô, Cómarya sunuôhó aphúkhü a Thé Sásë dő a éhtöhtya, “Abba, phě” phúnuô ma a ní hó yěnuôhó. ⁷ Mëphúnuôrò nè ma cù tôprè mápäto

hó. Nè htwō hó phú tōprè hó. Nè htwō hó Cómarya aphú tōprè akhu-akhyé, khönyáyé lő-ucétazé dő nè tō nýbè tahenuô, Cómarya ki dyélo ná nè pă.

Paulu Théplò Kúkyă Dő Galasiaphú Thítahé Agnē

⁸ Shuôkhé dő a talwó htuô tahenuô, thí thégné Cómarya to akhu-akhyé, thí htwöhó cû dő có-marya máto tahe alĕ hó. ⁹ Manárò khönyáyé thí thégnéhó Cómarya hó. Vă ki hé lakő cõ thí ná Cómarya thégnéhó thí hó. Mametérò thí thézú taklyé kákhyé pă dő hekhunékhu a têthyótêthya tahe ná aléklö lékhya tahe dő a hěcerecë rò abwiataryé oto yétahe alĕ nuô mëtë? Ma thí thézú htwöhtya khyéthyá èthí acû ē? ¹⁰ Mametérò thí cuô yácú lûkrwö mëmøtuô Cómarya athéplò ná thí dyadu khókhyedû mónyétahe, nale tahe ná shuôkhé tahe mëtë? ¹¹ Dő thí mëphúnuô akhu-akhyé vă théplökü théplokyă nyacô dő thigné cõ. Páma lő- témë dő vă më péhtuôhó dő thigné nuôtahe, htwöhtya kyádë lödû hó pă hó.

¹² Puôvyá thí~, vă kwíthézò thí ná thí ki myábû krwomë kuôdû phú vă më yenuô, mëtêhérò vă htwöhtyahó Judaphú máto dő athyáná thí dő a htwö pă têthyótêthya acû to tōprè nuôhó. Dő aréano nuôma thí mëthûnó ná vă tōcô~ to. ¹³ Bí vă otôkuô ná thí rò vă hésodônyă pénó thí ná

tèthékr̥mila arélō tóphuõnuôma vă yō théswi nuôma thi thégně lődû hó. ¹⁴ Vă néklō a tèswítësě yě a htwöhtya nyacó tèpyátësě dő thigně tadúrò thi théhte thétakhónó ná vă tóphuõ~ to. Thi lé émosû ryá taplé~ pă có vă thyácóná vă htwö Cómarya a tanéphú tóprënuô có, htuõto thi émosû vă yěnuô, a thyáhó ná thi émosû Jesú Krístu anébyacè nuô có hó. ¹⁵ Thi thékr̥ htuõhó, manárò khönyáyé thi cuõmę thíné phútë? Vă hécócó~ thi, dő arékhě nuôma thi mó vă bá-tenuô thi ki kaükhtecyá thi mèthèplò hénûôma thi kaükhte rò thi ki dyékyä có ná vă có kôle. ¹⁶ Manárò khönyáyé dő vă héso pé thi témâtëcó akhu-akhyéròma vă cuõ htwöhtya tyácóhó thi léthéhtethéhă vă ē?

¹⁷ Kayä dő a thézű krwõmekuõ Judaphú a tèthyótëthya tahenuô èthi thézű nőkrwõkuõ nyacó thi tadúrò tèyenuôma aryáto. Thyáphú thi ki théplò cuõnuõtő kuõ dő èthi aklenuô rò, èthi thézű mę sipruõsipryäkyä vă ná thi pré. ¹⁸ Thi ki théplòshyo thézű mę málakö tèryá hénûôma aryá hó. Yácú mę lahyä pwõ~ tóphuõ ní~. Yácú mę prétú bí vă otõkuõ ná thi akhenuô támę ní~. ¹⁹ Vaphú dő vă mõní thi~ vă théplòshyo nyacó dő thi ki duhtyaprëhtya kuõ dõthudõthé tókyě thyákuõdû ná Krístu nuô có. Vă tèthéplòshyo yěnuô, a dyékýdyékyä nyacó vă théplò có. Vă

théplò a tèkútèkyă yěnuô, a thyacóhó ná muô dô a kíré phúo rò ahósé yěnuô có. ²⁰ Khönyárò vă thézű otőkuô ná thi rò vă thézű hébécéhébènya hyátóklö văngó mëtěhérò vă tanëplö dyé pă thi to hó.

Hagar Ná Sara Ari-akyă

²¹ Thi dô a thézű nõhtwöhtya tèthyótèthya yěnuô ná thi byacè tahe thi- tèthyótèthya hé phútenuôma thi níhuõnó kuõu to ē? Heso pémyá vă. ²² Lisasékü hé, Abraham phúprèkhü o thégné. Tôprè ma cûprèmò phúo nídyé lü, dô aruôtôprè ma cûprèmò máto tôprè phúo nídyé lü. ²³ Cûprèmò yëtôprènuô aphúo phú prèlukayă aléklö o nídyé nuô. Manárò cû prèmò máto yëtôprènuô, Cómarya yō ólyä one htuõhó Abraham akhu-akhyé, aphúo phú Cómarya ólyä one htuõhó lü nuôpré.

²⁴ Prèmò yëthényenûo a dyéluô kho péhó ũ léthégnéplöhyă agnë pré, mëtěhérò prèmò yë thényë nuô a dyéluõhtya Cómarya a tèólyä nyécô. Tèólyä mágdû tèthyótèthya yěnuôma Cómarya dyétă ná Mosè dô Sínai sokhu. Yěnuôma a dyéluô kho pré cûprèmò Hagar pré. Tèemaklò yěnuô, aphúo nídyé kayă dô a htwö tèthyótèthya acü nuôtahe hó. ²⁵ Phúnuõhó, Hagar yěnuô a thyáhó ná Sínai so dô Arabia kë bí- Cómarya dyétă ũ

[✧] **4:22** 4:22 Hekhuhtwölü 16:15, Hekhuhtwölü 21:2

tèthyótèthya so nuôtômě hó. Hagar ná aphú tahenuô a htwó cý thyáhóná Jerusalemphú dő a htwó tèthyótèthya acý nuôtahe hó. ²⁶ Manárò cýprémò máto Sara yénuôma a thyáhó ná vý Jerusalem dő mókhu akhu-akhyé, aphú tahenuô a htwó cý to. È ma pèmuõ hó. ²⁷ Mëtëhérò lisasé hédû phúyé,

“Prémò sôphú~ dő a khyábè nó kuõú phúo-hósé tóphuõ~ to tóprè, thékrü rò éhtö thélùõphòphű mõ~. Mëtëhérò prémò sôphú dő avè dyakyá è yétôprè ki phú oró lóklõ có ná prémò dő avè onó nuôtahe có pă.”²⁸

²⁸ Puõvyá thi~, khönyáyé thi thyáná Isaac nuô hó. È yénuô a opacélyä ná Cómarya a tèolyä. Cómarya a tèolyä akhu-akhyé, a dyahó thi phú Abraham aphúmòphúkhü tahenuô hó. ²⁹ Bínuôkhě phúprékü dő a opacélyä phú prèlukayá aléklõ o nídyé yétôprénuô, a mecyémecü phúprékü dő a opacélyä ná Thé Sásé Byacè a tèpropryä shyosò yénuô tóprè. Khönyárò, a htwöhtya kuõ dûhó ané phúnuô hó. ³⁰ Manárò lisasékü hé, “Véhtekýä cýprémò ná a phúkhü nuô, mëtëhérò cýprémò aphúkhü ki nýbè tókuõ phúucéyé ná cýprémò máto yé aphúkhü nuôma aní to.”²⁹ ³¹ Mëphúnuôrò puõvyá thi~,

---

²⁸ 4:27 4:27 Isaia 54:1   ²⁹ 4:30 4:30 Hekhuhtwölú 21:10

pè ma cūprèmò nuô tōprè aphú máto. Pè ma cūprèmò máto nuô tōprè aphú tahe hó.

5

Tèpală Dő Jesű Krístu Akǔ

¹ Thyáphú pè ki nībè kuǒ tèpală yě agněnuô, Jesű Krístu mēlwóhteką hó pè dő pè htwō tèthyótèthya acú yě alé hó. Phúnuôrò oklòsóma lahyă rò tarí kákhyě htwō pă tă lahyă cū yěnuô támé ní~.

² Nídă kuőré vă mágħo Paulu yě ki hé pé thi yě, thi ki krvömę kuǒ tèdútalíphá hénūoma, Krístu khyáthyě dő thigně nuô, a htwōbwíhtwōtaryě pă dő thigně tōcō~ to hó. ³ Vă dyérò khyéthyá thi ná kayă tōprèprè dő a ki cüe tèdútalíphá yěhénū a tōbè lûkrwömę lő tèthyótèthya pwō~tômä. ⁴ Dő thiklě tahehenuô, a tanethú lahyă ná èthi ki lûkrwö me tèthyótèthya hénūoma Cómarya ki dyacódyatę lű pă, phúnuô. Thi ki tané lahyă phúnuô hérò thi bóthyóbólă pă thíné ná Krístu to hó. Thi htópě taphäkyähó thíné ná Cómarya abwíataryě yěnuôhó. ⁵ Manárò dő Thé Sásě Byacè akhu-akhyérò, pè zūenídyé pěně ná Cómarya ki dyacódyatę pè, mětěhérò pè zūení Jesű Krístu. Pè opómyásű málakō có tèyěnuô hó. ⁶ Mětěhérò bí thi htwōhtyahó tètōcō~ tuǒ ná Jesű Krístu akhénū, tèdútalíphá běbě, tèdútalíphá to běbě, a htwōbwíhtwōtaryě tōcō~ to. Tè dő a

htwōbwíhtwótaryě lőúkhō nuôma, tèzútènyá dő a dyéluô témô Cómarya ná ūruô yěnuô pré.

⁷ Thí klya ryáryádèdè htuôhô tadûrò maüpë tóprë nôokuô thi dô thi ki nýdä tă témátècô támé yěnuô pë? ⁸ Cómarya dô a é thi yětôprë nuôma, a nôokuô ná thi to. ⁹ “Huômû takiphú prénuô a më taphohtya écyá khómû tôbûlô có.” ¹⁰ Manárò dô pë htwöhtyahó tètôcô~ tuô ná Byacè hó akhu-akhyé, vă zûe ná thi témagyáhtye yěnuôma a lücuôkhó ná vă to. Üpë bëbè dô a mëdídya thi tóprëprënuô, Cómarya ki cirya dû lû pă. ¹¹ Puôvýá thi~, vă ki hésodônyá pë thi ná Judaphú aléklö dûtalíphá nuôma tè dô a lodu máto. Dô Jesú akhu-akhyé, Judaphú tahe mëcyémecû tadûpă vă pré. Vă ki hésodônyá pë thi ná thi bë dûtalíphá kihénuôma, Judaphú tahe klyá théplomø nyá pré. Manárò vă dônyá phúnuôto. Vă dônyá pré ná Krístu krusu dô Judaphú tahe théplò mõ nýdyé toyë ari-akyá pré. ¹² Kayă dô a mëcyé mësúsá thi théplò ná tèdûtalíphá ari-akyá tahenuô, vă thézú nôswíkyäní llopó có a dye nuô có.

¹³ Vă puôvýá thi~, thyáphú thi ki nýbè tèpalä agnênuôrò, Cómarya éhó thi hó. Manárò dô thi nýbè tèpaläyé akhu-akhyérò, nôpô tă thînë ná thi thwihtyépházye a tèthézúthélô nuôtahe támé ní~. Mátôkhónuô, thi tõ mõ nýdyéklö lû tóprë ná tóprë, thi tõ mëcwómékô nýdyé klö lû tóprë ná

tôprè. ¹⁴ Mëtëhérò lō~ tèthyótèthya tahenuô ki dya-oplótô lō lǔ tômüpré hénuôma, a ki hé, “Moní kayä dő a o phû tavítavä ná nè nuôtahe thyáná nè molyä nídyé nènë nuô ni,” a ki hé nyä phúyé pré.[◊] ¹⁵ Manárò thî ki cyé thînë phû tèmitèmyä rò thî ki enídyé khyélü tôprè ná tôprè hénuôma rònì lahyä thînë ní~, mëtëhérò pâma thî mëpyémëkyä nídyé lôkhyë thînë tôprè ná tôprè he.

Ohtwöprè Ná Thé Säsë Byacè

¹⁶ Phúnuôrò vă hé thî, ohtwöprè lahyä phû Thé Säsë Byacè züklyázÿklö ní thî nuô ní~. Thî ki mëphúnuô túrò thî lûkrwö më pâ thî thwihtyépházye a tèthézûthélö to hó. ¹⁷ Mëtëhérò thwihtyépházye a tèthézûthélö yênuôma, a lûcuô khókyä ná Thé Säsë Byacè a tèthézûthélö. Rò Thé Säsë Byacè a tèthézûthélö yênuô a lûcuô khókyä khyéthyadû ná néklôpházye a tèthézûthélö. Tèyé nyëcônuô a rë lû to akhu-akhyë, phû thî thézû më nuô thî mëcyä pâ to hó. ¹⁸ Thé Säsë Byacè ki thu thî hérò, thî o pâ dô tèthyótèthya alë to hó.

¹⁹ Thwihtyépházye atèmë nuôtahema a oluôliphó có phútë hénuôrò a cuôthû prëmòprëkhü, a ohtwöprè thézôthéryä, athéplò patápatô, ²⁰ a cóbë lahyä prëzôprëkí, a më lahyä khinékhinô tèmë tahe, a théhtethéhă nídyé lû, a krékryä khyélü, thékhwé khyélü, théplòdukrû

[◊] 5:14 5:14 Li Cóbucóbë 19:18

lǔ, thézú mwí luōhtyēluōké, théplò nuōkǔ lǔ to, théhetekyá Krístuphú aplóamü dő aruô tahe. **21** Pýme-e ūkhu, tèemûöpryá, mëpwě dő a lakhú lalō ná tèmę aruô dő athyáná yěnuôtahe. Phú vă dyéròdyéryé htuôhó thí dő arékhě nuô hó, vă dyérò pökhyéthyá thí khönyáyé. Kayă dő a ohtwöprè phuyé tahenuô, a nýbè kuôu Cómarya htyélékékű a tèsörisobű to.

22 Manárò Thé Sásé Byacè nuôma a dyeohtya tèmo, tèthékrýthélő, tèpëtèdwö, tèkhyáthédö, tèthézòklabè, tètwótèryá, tècüläphyéngó, **23** tèthédöthéngä ná tèkhöpédýé théplò thí tahenuô hó. Thí ki mephuyé hénuôma, athú hó tèthyotèthya hénó phunuô tômä~ to. **24** Kayă dő a htwö Jesü Krístu atë tahe nuôma a thwihtyépházye a tèthézúthélő pôtarí pă lǔ to hó. A mûthyéhtyakyă hó a thwihtyépházye a tèthézúthélő lõ~ plí dő krusu alo hó. **25** Pè ohtwöprè hó ná Thé Sásé Byacè akhu-akhyé pè bë krwömë phú Thé Sásé Byacè züklyázüklö pè nuô. **26** Pè bë phyéduñí pènë to. Mëthéplòdu nídyé tă lǔ tóprè ná tóprè támé. Thékhwé nídyé khyélü tóprè ná tóprè támé ní~.

6

Vízá Rólü Tóprè Ná Tóprè A Tèvítèzá

1 Puôvyá thí~, thí ki myáhtye kayă tóprèprè dő a mëthú tè tôcôcô hénuô, thí dő a ohtwöprè phú

Thé Sásě Byacè zǔklyázǔklō ní thi yě tahenuô, thi lo cuô ithyóithya kákhyé è. Thi bè ilô thédôthéngä è htuôrò thyáphú thi ki krwöcuôkuô tă dô têilo-ilyá akú támé nuô, ròní lahyá thíné ní-. ² Vízá rólü tóprè ná tóprè a têvítézá tahe ní-. Thi ki mephúnuô hénûoma thi më hó phú Jesù Krístu ithyóithyakyá nuôhó. ³ Kayă tóprèprè dô a hé nídyé ané, vă ma kayă dô ũ loduníklö tóprè a hé tadúrò a ki má phúnuô máto hénûoma a lahö lyä nídyédû ané pré. ⁴ Kayă pwö~ tóprè tō sudyalyä nídyédû ané. Rò a tóbè dícení ané ná kayă dô aruô tahe to. Témé dô a mëhtuôhó tahenuô a ki ryá hérò dô a témeyé akhu-akhyé, a ki thékrü ma aní pré. ⁵ Mëtëhérò kayă pwö~ tóprè bëvibèzå nídyédû a têphyétémé tahe.

⁶ Kayă dô a ithyóithya thi ná Cómarya alâangó tahe nuôma thi tókò dyé pé èthi têtwótëryá pwötôcô.

⁷ Laholyä nídyé tă thíné támé ní-. Tanë tă ná nè ki mëtadwö mëuõmëbí bécyá dô Cómarya a mëthenyé támé ní-. Nè iluôtä phútenuô, nè ki kékènó nídyé khyéthyadû pă. ⁸ Mëtëhérò kayă dô a iluôtä thwihtyépházye a têthézúthélö tahenuô, a ki kékhyé bënó nídyé khyéthyadû têpyétëkyá nuôtahe pă. Manárò kayă dô a iluôtä têkr-wömëkuô phú Thé Sásě Byacè a têzüklyázüklo lü tahenuô, a ki kékènó dyékhyéthyadû théhtwóprè tacúprè pă. ⁹ Mëtëryánuô théplöpyé lahyá támé

ní~. Pè ki théplöpyéto hérò, shyé~ shuõkhě bë pănuô, pè ki kékènó khyéthyádû tèthétèphó p. **10** Phúnuô akhu-akhyé bíkhétë~ bëbè, bí pè níbè tèshuõtèkhě ryá akhënuô, pè bë mëryá pë ū pwõ~ tóprë. Manárò thi mëtëryánuô myádurélo khópédû prèzüetèphú nuôtahe ní~.

Tèdyérò Ná Tèhémöheryá Dókhyé Tadû

11 Khönyáyé, myá lahyá mó! Liplòdu yëtahe nuôma vă ră nídû ná väné pré.

12 Kayă dő a nôshyo thi ná bë dûtalíphá nuôtahemá a thézü nôhtuthéní ū ná ané pré. Mëtëhérò kayă nuôtahemá a ki hésodônyá túpré Krístu atèthyé dő krusulø pré kihérò a théisë ū mëcyëmecü lunuõ. **13** Èthi dő a dûtalí cophá nuôtahe có rò a cüe kuõú tèthyótèthya to. Manárò thyaphú èthi ki behtyalõ lahyá athéplò ná thi krew dûtalí pë kuõ lü phá yë akhyé nuôrò, èthi thézü nôdûtalí kuõ thiphá pré. **14** Vă ki hébèhtyalõ kuõ phú èthi nûo kihérò, vă ki hébèhtyalõ pré dő vă dônyá pë Byacè Jesù Krístu a krusu ari-akyá yënuô pré. Jesù thyé dő krusulø hó akhu-akhyé, tèpwõ~tôcô dő a ícü ná hekhu yëtahenuô, a thyëkyá pélõhó dő vägnéhó, phúnuôhó, vă rò vă thyëkyá pélõhó tèdő a ícü ná hekhu yënuôtahe hóhó.*

---

* **6:14** 6:14 Angólasá ma a thézü hé phuyé: Jesù thyé dő krusulø hó akhu-akhyé, tè dő hekhuphú thézüthélõ tahenuô, vă dyadu pă tôcô~ to hó. Rò hekhuphú dő aruô tahenuô, a tanëdu pă vă tóprë~ to hó.

15 Kayă dútalíphá tahe bëbè, a dútalí kuô̄u to tahe bëbè a lodu ná tōcō~ to. Tèdő a lodulō̄ nuôma htwöhtya Cómarya akayă yěnuô pré. **16** Cómarya a tèpëtèdwō ná a tèthézòklabè ki o kuôdû ná kayă dő a cüe tèithyóithya yěnuô tahe alō ná Cómarya akayă málakō nídû nuôtahe alō ní~.

17 Täplehyä khönyä yěnuô, nō mësúsámahyä pă tă vă théplò ná ū tóprè~ támé ní~, mëtëhérò tèacwě dő a o dő vänélo yětahe nuôma, a dyéluň ná vă ma Jesű Krístu acú tóprè málakō hó.

18 Puôvyä thi~, Byacè Jesű Krístu ki sunuôdû abwíataryě dő thi lõ~ plí a théplökü ní~. Amèn.

Lisăsĕ Athĕ - Kayă Ngó
Western Kayah: Lisăsĕ Athĕ - Kayă Ngó New
Testament

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayah, Western

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

e95d0c8d-ae9c-5368-9ad4-ad9a104aff49